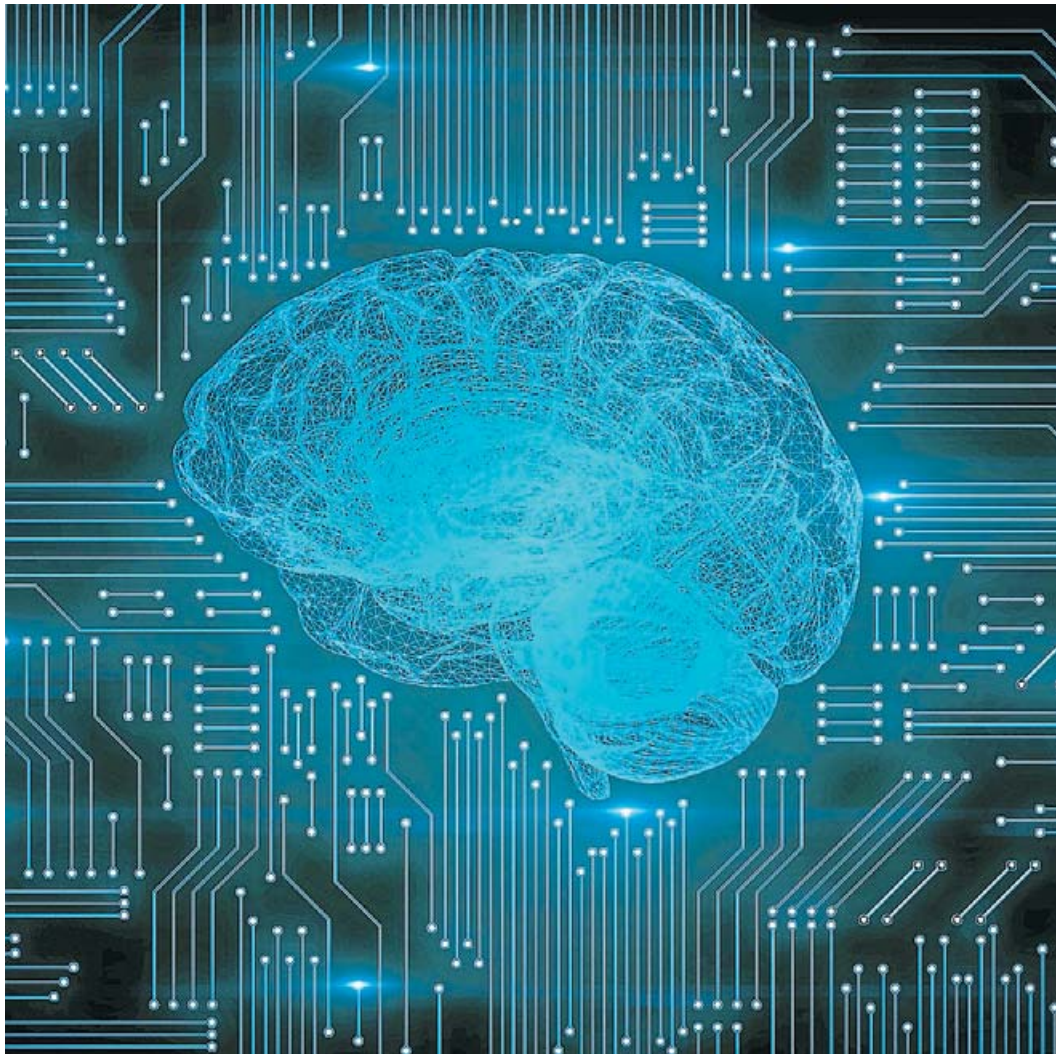

El conflicte ètic amb la tecnologia

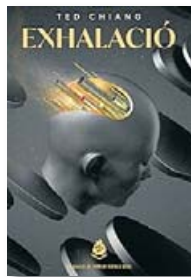

GETTY

Per exemple, el relat neurocientífic que dona nom al volum, *Exhalació*, inspirat en Philip K. Dick i el seu conte *The electric ant*, és la història d'un androide que s'obre el cap per descobrir el funcionament del seu cervell. En el complex procés de dissecció, el personatge investiga l'origen dels records i el cau de la memòria. Però topa amb el seu futur: un autèntic drama sobre la fi del món, originada pel canvi de pressió en l'atmosfera, fet que provoca que els cossos reaccionin a una velocitat menor a la real. Tot va a càmera ràpida. Els cossos queden immòbils, són simples consciències fins que se'ls apaga el cervell d'or i aire que els feia de motor.

La tecnologia del futur

Trencant la tendència habitual de creure que les màquines i els avenços informàtics arribaran per destruir el sentit de la vida i de l'esforç humà (el tòpic masegat de "les màquines ens prendran la feina"), Ted Chiang aposta per una defensa de la tecnologia del futur com una cosa destinada a ajudar la humanitat a recuperar els valors i l'equilibri que li manca. Proposa que cal tractar amb respecte les màquines dotades de consciència, en la mesura que seran els vehicles òptims per poder enregistrar tots els moments de la nostra vida. La memòria, aleshores, serà infal·lible. A *Exhalació* hi llegim la interpretació de la mecànica quàntica com a multiplicitat de mons, la idea que els arguments són massa abstractes per influir en la majoria de la gent, la importància del llenguatge, l'existència de prismes que permeten la comunicació amb els paraéssers de cadascú de nosaltres en qualsevol altra dimensió, o la certesa que la civilització viu instal·lada en l'autoengany. I ho fem a partir de nou relats d'alta qualitat narrativa escrits amb llenguatge planer i ritme de falla que ens fan volar la psique i ens deixen gronxant-nos pel nirvana durant una bona estona. ♦♦

EXHALACIÓ
TED CHIANG
MAI MÉS /
SEXTO PISO
TRADUCCIÓ DE
FERRAN RÀFOLS
GESA
356 PÀG. / 22,50 €

ANNA
CARRERAS

Els nou relats breus que l'escriptor i informàtic novaiorquè d'origen xinès Ted Chiang (1967) ha inclòs a l'antologia

Exhalació, publicada a Mai Més i traduïda per Ferran Ràfols Gesa, recorden el mestre Ray Bradbury quan seleccionen l'estètica de la ciència-ficció per vehicular tant una reflexió sobre la condició humana com una poètica sobre els límits de la tecnologia. No som davant les típiques narracions futuristes. Guanyador dels premis més prestigiosos de la literatura de gènere (quatre premis Hugo, quatre Nebula, sis Locus i el British Science Fiction Association Award), Ted Chiang esquematitza, d'una banda, alguns interro-

gants atàvics sobre la humanitat però, de l'altra, planteja nous dilemes filosòfics i ètics a què s'haurà d'afrontar en un futur proper, sobretot les possibles relacions emocionals entre persones i intel·ligències artificials. El futurisme conceptual és l'excusa per aprofundir en el valor de la vida, la necessitat de recordar, el desig de comunicar-se, la importància del coneixement o el dolor i la por a la mort.

Si volem identificar punts d'unió entre els relats, els trobarem no només en una interconnexió ben travada en què els contes dialoguen amb referències d'àmbits molt heterogenis (Einstein, Monty Python, *Les mil i una nits*, Roger Penrose, Copèrnic, etc.) i alhora entre ells, sinó també en els conceptes de determinisme, lliure albir i entropia.

OBRO FIL

MARINA
ESPASA

L'espasa i el Cabaliere

El penúltim escàndol (en vindran més, segur) en el món dels premis literaris espanyols l'ha protagonitzat el veredict de la tercera edició del premi Espasa de poesia, convocat per aquest segell de nom immillorable i que fa temps que pertany al grup Planeta. El premi ha recaigut en un perfecte desconegut, el veneçolà Rafael Cabaliere. Fins aquí, cap problema. De seguida, però, va saltar la llebre: ningú no n'havia sentit a parlar mai, cap cercle literari veneçolà el coneixia i, pel que feia a la seva vida digital, que era el que destacava el veredict, el perfil de Cabaliere era el d'algú que penjava cada dia uns pseudoversos amb vocabulari i sintaxi autoajudescos, sense cap valor mètric ni líric, i que tenia, oh sorpresa, gairebé un milió de seguidors. La sospita que són bots, és a dir, perfils falsos creats per elevar algú a la categoria de celebritat, és més que raonable. ¿Algú del departament de màrqueting d'Espasa ha estat massa creatiu? Ja fa anys que, als grans grups editorials, més que els editors hi manen uns executius amb MBAs de prestigi, lectors apassionats de la poesia que s'amaga rere les cites d'autors cèlebres amb fons negre de Facebook. En el fons, és el somni humit d'aquestes màquines d'encolar llibres: que els autors no existeixin. Com el somni de Sir Humphrey, el pèrfid cap de gabinet de *Sí, ministre*, era governar després d'una explosió nuclear: sense ciutadans.

Si encara fos un poeta obscur i rebotat que hagués volgut demostrar la poca serietat del premi! Però sembla que no ens divertirem tant. Preocupada per les suspicàcies, l'editorial va publicar a correuita un comunicat de premsa el títol del qual sí que es mereixeria ser un vers: "El ganador del Espasa no es un robot", acompanyat d'un vídeo on un noi explica que ell és Rafael Cabaliere i que no podrà viatjar a Espanya a recollir el premi per culpa de la pandèmia. Quin do de l'oportunitat, aquest virus! Hi ha hagut declaracions tèbies dels membres del jurat intentant espolsar-se les culpes, columnes quixotesques en defensa de l'honestat de l'editorial escrites per autors de... oh, la mateixa editorial! I poc soroll a la premsa tradicional. Si mai algú escriu la continuació de *L'edició sense editors*, d'André Schiffrin, ja té títol: *L'edició sense escriptors*. ♦♦

L'APARADOR

ARA

NO-FICCIÓ

El 15M facha
GABRIEL RUFÍAN
Temas de hoy

"Quan el feixisme qinterpel·la la classe obrera, guanya. I això és el que està passant ara". Amb aquestes contundents paraules s'expressa Gabriel Rufián en l'opuscle *El 15M facha*, on fa una proposta de futur basada en la defensa de les polítiques socials i de l'esfera pública.

NO-FICCIÓ

La història de Barcelona...
JAUME GRAU
Rosa dels vents

Les deu rutes temàtiques que proposa Jaume Grau per recórrer Barcelona es poden fer caminant. Des de la ruta de l'aigua, de les revoltes, de les guerres o de les epidèmies fins a la ruta del treball, de les obres i de l'especulació o de la Barcelona màgica, l'autor ens convida a mirar-la a través de la història.

NO-FICCIÓ

La política de les emocions
T.AIRA / Arpa

Vivim més de l'agradar que del gaudir, més d'aparences que de realitats. I per què no hauria de sublimar això una política que viu en campanya permanent? Aquest és el món en què vivim, i Toni Aira, doctor en comunicació social i política, l'analitza en el seu últim assaig, publicat per Arpa Editores.